

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด สามารถสรุป อภิปรายผลและเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกและที่ยังไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด
2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด
3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกและที่ยังไม่เป็นสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เกษตรกรในอำเภอกมลาไสย จำนวน 10,962 คน ประกอบด้วยเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด จำนวน 5,675 คน และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด จำนวน 5,287 คน

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากร โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 386 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน มีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window คำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ ของผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 50 ปีขึ้นไป สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวขนาด 1 – 5 คน เป็นผู้ที่สามารถประกอบอาชีพได้ มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีรายได้ต่ำกว่า 20,001 บาทต่อปี และมีระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ 11 – 15 กิโลเมตร

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่นำมาศึกษาทั้งหมด 8 ตัว มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ตัวแปร โดยผู้วิจัยแยกการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัจจัย โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

2.1.1 ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ (X_6)

2.1.2 อายุ (X_1)

ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรในตัวแปรตาม คือ การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ร้อยละ 14.80 ซึ่งสามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = -0.736 + 0.005717X_1 + (-0.0109) X_2 + (-0.00230) X_3 + (-0.000000127) X_4 + 0.002192 X_5 + 0.07907X_6 + (-0.0442) X_7 + 0.04759 X_8$$

$$Y = -.736 + 0.005717X_1 + 0.07907X_6$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .118Z_1 - .011Z_2 - .035Z_3 - .012Z_4 + .020Z_5 + .351Z_6 - .070Z_7 + .096Z_8$$

เมื่อ Y และ Z = การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไฮย จำกัด

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไฮย จำกัด
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 6 ปัจจัย ดังนี้คือ

2.2.1 ระดับการศึกษา

2.2.2 จำนวนที่ดินทำกิน

2.2.3 รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว

2.2.4 ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์

2.2.5 ความคาดหวังประโยชน์จากสหกรณ์

2.2.6 เจตคติที่มีต่อสหกรณ์

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตรกรมลาไฮย จำกัด

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไฮย จำกัด มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความเห็นว่า ควรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงให้อยู่ร้อยละ 5 บาทต่อปี และดอกเบี้ยควรต่ำกว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

3.2 วิธีการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร มีความเห็นว่า ควรลดขั้นตอนในการรับซื้อให้น้อยลงเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องคอยนาน ควรมีการประชาสัมพันธ์การรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรก่อนที่ชาวจะออกสู่ตลาด

3.3 ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สหกรณ์จำหน่าย มีความเห็นว่า ราคาสินค้าที่จำหน่ายอยู่นั้นสูงกว่าราคาของท้องตลาด

3.4 ระยะเวลาที่สหกรณ์ให้กู้เงิน มีความเห็นว่า ควรยืดระยะเวลาให้ยาวนานกว่านี้ โดยเฉพาะเงินกลางควรยืดระยะเวลาจาก 3 ปี เป็น 5 ปี

3.5 การปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ มีความเห็นว่า ควรมีความรวดเร็ว ว่องไวมากกว่านี้ ไม่ควรใช้อำนาจมากเกินไป

3.6 ปัญหาและข้อเสนอนั้นอื่น ๆ มีความเห็นว่า พนักงานควรมีความเคร่งครัดในระเบียบวินัย ควรเขียนหนังสือให้ชัดเจน อ่านง่าย ควรมีบัตรคิวหรือจอคอมพิวเตอร์เพื่อบอกลำดับหมายเลขเวลาที่เกษตรกรไปติดต่อ ควรมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครสมาชิกเนื่องจากบางหมู่บ้านยังไม่มีสมาชิก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปราย เพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของผู้เป็นสมาชิกและผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด

1.1 เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพจน์ วัฒนวิเชียร (2543 : 60) พบว่า สหกรณ์จะรับผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัวเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นอันดับแรก

1.2 อายุ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก จะเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมทั้งต้องการที่จะหาองค์กรเข้าสังกัดเพื่อความมั่นคงในชีวิตและอาชีพ

1.3 สถานภาพ ส่วนใหญ่สมรสแล้ว ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า เกษตรกรที่มีครอบครัวแล้วต้องการสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

1.4 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพจน์ วัฒนวิเชียร (2543 : 60) พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4

1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 1-5 คน เป็นผู้ที่สามารถประกอบอาชีพได้เป็นส่วนใหญ่

1.6 ลักษณะการถือครองที่ดินทำกิน ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินตั้งแต่ 8-14 ไร่ โดยมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ทั้งนี้เพราะเกษตรกรที่ทำอาชีพทางการเกษตร ซึ่งมีรายได้จากการทำการเกษตรจึงต้องมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

1.7 รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,001 บาทต่อปี ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า เกษตรกรมีอาชีพหลัก คือ ทำการเกษตร รายได้หลักจากผลิตผลทางการเกษตรที่มีราคาไม่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพจน์ วัฒนวิเชียร (2543 : 61) พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จากการขายผลิตผลข้าวเปลือกให้สหกรณ์และพอดีกับการชำระหนี้เงินกู้ให้สหกรณ์

1.8 ระยะทางจากบ้านถึงสำนักงาน ส่วนใหญ่มีระยะทางจากบ้านถึงสำนักงาน 11-15 กิโลเมตร ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า สหกรณ์จะรับสมัครสมาชิกเฉพาะบุคคลที่อยู่ภายในเขตอำเภอของแต่ละสหกรณ์

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกมลาไสย จำกัด

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกมลาไสย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ปัจจัย คือ ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ และอายุ มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกมลาไสย จำกัด ทั้งนี้เพราะว่า ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ของสมาชิกจะทำให้สมาชิกมองเห็นความสำคัญของตัวเองในการสร้างความมั่นคงและความเจริญให้แก่สหกรณ์ เพื่อเป็นองค์การของประชาชนที่จะช่วยเหลือสมาชิกในปัญหาหลาย ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ ชลายนนาวิน (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการขายข้าว

ให้กับสหกรณ์การเกษตร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญมี จันทร์วงศ์ (2543 : 117) ซึ่งพบว่า ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้บริหารและสมาชิกสหกรณ์ ในการจัดตั้งสหกรณ์ต้องเน้นที่คุณภาพมากกว่าปริมาณ คือ ต้องให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์แทนการชี้ให้เห็นผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นสหกรณ์ เพราะที่ผ่านมากการจัดตั้งสหกรณ์มักจะเน้นให้ผู้สนใจเห็นว่า หากรวมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์แล้ว จะมีแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้น ไม่ได้เน้นว่า การรวมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาของสมาชิกได้อย่างไร

ประเด็นที่สอง อายุ มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธรินทร์ พรหมสา (2541 : 85) พบว่า อายุ มีผลต่อความต้องการสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองร้อยเอ็ด จำกัด โดยเฉพาะช่วงอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ชอบการรับรู้ข่าวสารเพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการผลิตและสร้างอาชีพที่หลากหลายเพื่อป้องกันราคาผลิตผลตกต่ำ จึงมีความต้องการสารสนเทศมาก ต่างจากสมาชิกที่มีอายุช่วง 20 – 29 ปี เป็นวัยที่ชอบความสนุกสนานกับเพื่อน ๆ ยังไม่คำนึงถึงการสร้างฐานะทางครอบครัว และประกอบอาชีพหลักที่มั่นคง เพียงแต่แสวงหาอาชีพและวิถีทางที่เหมาะสมกับตนเองตลอดเวลา

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เป็นสมาชิกและผู้ไม่เป็นสมาชิก เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้เป็นสมาชิกและผู้ไม่เป็นสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีความเห็นว่า ควรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงให้อยู่ร้อยละ 5 บาทต่อปี ถ้าหากปีไหนน้ำท่วมนาเสียหายควรจะลดให้มาก เพราะเกษตรกรส่วนมากมีอาชีพทำนา และดอกเบี้ยควรต่ำกว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

3.2 วิธีการรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร มีความเห็นว่า ควรลดขั้นตอนในการรับซื้อให้น้อยลงเพื่อความสะดวกรวดเร็วไม่ต้องคอยนาน ควรมีการประชาสัมพันธ์

การรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรก่อนที่ข้าวจะออกสู่ตลาด หรือหลุดจากมือสมาชิก และต้องการให้ซื้อสินค้าตลอดปี โดยราคาที่ใช้ซื้อขายควรเป็นราคากลางเท่ากันและให้เป็นไปตามภาวะของตลาด

3.3 ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สหกรณ์จำหน่าย มีความเห็นว่า ราคาสินค้าที่จำหน่ายอยู่นั้นสูงกว่าราคาของท้องตลาด โดยเฉพาะปุ๋ยควรที่จะจำหน่ายให้ราคาต่ำกว่าท้องตลาด

3.4 ระยะเวลาที่สหกรณ์ให้กู้เงิน มีความเห็นว่า ควรยืดระยะเวลาให้นานกว่านี้ โดยเฉพาะเงินกลางควรยืดระยะเวลาจาก 3 ปี เป็น 5 ปี และให้มีเงินกู้ระยะยาวเงินกลางควรอยู่ที่ 50,000 บาท ควรให้เงินลงทุนเป็นเงินกู้ระยะยาวด้วย และต้องให้เวลาแก่สมาชิกเงินกู้ปานกลางโดยไม่ปรับดอกเบี้ย รวมทั้งต้องการให้สหกรณ์ดำเนินงานอย่างธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คือ ให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างน้อย 2 สัญญา

3.5 การปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ มีความเห็นว่า ควรมีความรวดเร็ว รวดเร็วกว่านี้ และที่สำคัญควรให้การบริการด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีความชัดเจน ยินดีที่จะช่วยเหลือผู้ที่มาติดต่อ ไม่ควรใช้อำนาจมากเกินไป

3.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีความเห็นว่า พนักงานควรมีความเคร่งครัดในระเบียบวินัย ควรเขียนหนังสือให้ชัดเจน อ่านง่าย ควรมีบัตรคิวหรือจอคอมพิวเตอร์เพื่อบอกลำดับหมายเลขเวลาที่เกษตรกรไปติดต่อ ควรมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครสมาชิกเนื่องจากบางหมู่บ้านยังไม่มีสมาชิก และควรมีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยที่ค้นพบ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยครั้งนี้ ใน 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไปโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน ดังต่อไปนี้

1.1 กรมส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นส่วนราชการซึ่งกำกับ แนะนำและ ส่งเสริมสหกรณ์ ควรสนับสนุนสหกรณ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของ เกษตรกรให้สามารถพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับทรัพยากร การผลิตของชุมชนและความต้องการของตลาด

1.2 รัฐบาล หน่วยงานระดับสูง ควรมีการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารและ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรเป็นสถาบันเกษตรกรที่เป็นที่ พึ่งของเกษตรกรอย่างแท้จริง

1.3 สหกรณ์การเกษตรในฐานะที่เป็นองค์กรนิติบุคคลของสมาชิก ถือเป็น องค์กรทางเศรษฐกิจ ต้องส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสังกัดให้มีคุณภาพ มีการปลูกฝังอุดมการณ์สหกรณ์ และค่านิยมที่เน้นความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการบริหาร จัดการที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการพัฒนา การบริหารงานสหกรณ์การเกษตร

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยดำเนินการเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะวิจัยติดตามประเมินผล